

1980 er det kommissionsdomstolens opfattelse, at post- og telegrafvæsenets bevillingsmæssige forhold i denne periode ikke var tilfredsstillende. Kommissionsdomstolen har ikke fundet fuldt tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at de bevillingsretlige regler har været brudt, og henviser herved til, at folketinget har godkendt, at post- og telegrafvæsenet hvert år har optaget merudgifter på tillægsbevillingsloven, og at der således må siges at være praksis for, at post- og telegrafvæsenet kunne afholde og på tillægsbevillingsloven optage selv betydelige merudgifter på driftsbudgettet uden forudgående bevillingsmæssig hjemmel (beretningen side 948). Kommissionsdomstolen kritiserer dog en for sen underretning i efteråret 1980 af ministeren for offentlige arbejder og finansministeriet om de forventede overskridelser for så vidt angår finansåret 1980.

Kommissionsdomstolen bemærker endelig, at en lang række andre forhold, som domstolen har undersøgt og bedømt, ikke har givet anledning til kritik eller bemærkninger i øvrigt.

3. Ansvarsvurdering

Kommissionsdomstolen anfører, at de ovennævnte forhold må betegnes som fejl eller forsømmelser, og foretager herefter en vurdering af, hvem der bærer ansvaret herfor. Der foretages (beretningen side 948 ff.) en vurdering *såvel* af post- og telegrafvæsenets ledelse og af de pågældende ministre for offentlige arbejder som de primært ansvarlige for tilvejebringelsen af den fornødne økonomiske planlægning, styring og kontrol og for overholdelsen af bevillingerne *som* af andre ministre og myndigheder, der har haft visse kontrolbeføjelser og kontrolpligter over for post- og telegrafvæsenet.

Uanset at kommissionsdomstolen på nogle punkter kritiserer *lønnings- og pensionsdepartementet*, *budgetdepartementet* og *rigsrevisionen*, er der ikke efter kommissionsdomstolens opfattelse klarlagt sådanne fejl eller forsømmelser, at de kan give anledning til, at retligt ansvar søges gennemført mod nogen af de pågældende embedsmænd. I denne forbindelse henviser kommissionsdomstolen endvidere til, at beretningen ikke indeholder kritik af de to *finansministre* (Knud Heinesen og

Svend Jakobsen), hvis embedsførelse har været undersøgt.

For så vidt angår de pågældende *ministre for offentlige arbejder* (Niels Mathiasen, Kjeld Olesen, Ivar Hansen, Risgaard Knudsen og Knud Heinesen) fremhæver kommissionsdomstolen, at disse har haft en forholdsvis kort funktionsperiode. Da der som følge heraf ikke kunne forventes selvstændige initiativer på de omhandlede områder, måtte en eventuel kritik mod trafikministrene navnlig rette sig mod tilfælde, hvor de på det grundlag, som blev forelagt dem, burde have handlet anderledes. Kommissionsdomstolen har ikke påvist sådanne tilfælde.

Hvad endelig angår *ansatte i post- og telegrafvæsenet*, har kommissionsdomstolen for det første ikke fundet grundlag for at antage, at der kunne foreligge strafbart eller erstatningspådragende forhold for nogen af de ansattes vedkommende. For så vidt angår tjenstligt ansvar, hvor spørgsmålet primært stilles i forhold til fire medlemmer af den øverste ledelse af styrelsen, understreger kommissionsdomstolen, »at det forhold, at man formelt er ansvarlig for en fejl eller forsømmelse, eller at en sådan er begået inden for ens ansvarsområde, ikke udgør et tilstrækkeligt grundlag for tjenstligt ansvar. Der må med andre ord derfor lægges afgørende vægt på, i hvilket omfang de begåede fejl og forsømmelser kan tilregnes de pågældende personer som ansvarspådragende«. Det anføres endvidere, at der for at kunne blive tale om et ansvar i tjenstemandslovens forstand må kræves, »at de udviste fejl og forsømmelser er af en sådan karakter og grovhed, at de må betegnes som ansvarspådragende«.

For så vidt angår generaldirektøren anføres, at »kommissionsdomstolen ud fra en mere samlet bedømmelse må betvivle rimeligheden af, at de af kommissionsdomstolen klarlagte fejl og forsømmelser fra Poul Hansens side kan danne grundlag for, at disciplinær forfølgning søges gennemført mod ham«. For så vidt angår de øvrige tre overordnede chefer anføres henholdsvis, »at der ikke i forbindelse med undersøgelsen og afhøringerne er afdækket sådanne fejl og forsømmelser fra B. M. Andersens og Myrvigs side, at de kan give tilstrækkelig anledning til, at disciplinær forfølgning søges gennemført«, og »at kommissionsdomstolen ikke har